

Roc Foradat

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Demarcació de Castelltallat
Emplaçament	Des de Milhomes camí direcció sud-est 250 m i trencall esquerra. Seguir per camp 500 m
Alçada:	701

Coordenades:

Latitud:	41.81395
Longitud:	1.61929
UTM Est (X):	385319
UTM Nord (Y):	4630041

Classificació

Número de fitxa	08229 - 368
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval Prehistòric
Segle	-XX./XV
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08229A010001100000MA
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dl., 02/10/2017 - 02:00

Descripció

Sepulcre o eremitori excavat a la roca, del tipus anomenat coves de forn o fornots. Aquest tipus de coves artificials tenen una forma molt peculiar que recorda la d'un forn de pa i es troben a una certa alçada. Tradicionalment s'han interpretat com a eremitoris alt-medievals o bé com a coves sepulcral prehistòriques. Albert FÀBREGA (2004), en un article molt ben documentat sobre la qüestió, s'inclina per la possibilitat que la cova del Roc Foradat sigui del tipus sepulcral, tot i que no descarta un ús també com a eremitori. Particularment, ens inclinem més per la segona opció. La cova es troba situada en un indret molt especial, a la part alta d'un petit cingle amb una excel·lent vista sobre la serra de Castelltallat. Excavada a la paret frontal del cingle, a una alçada de 1,8 m del nivell del sol, veiem la boca de la cova, gairebé circular. És una típica cova de forn, amb una planta el·líptica que té un eix major de 1,25 m i una alçada màxima de 0,9 m. Fàbrega considera que la cova devia tenir alguna porta de pedra o de fusta. En un principi aquest tipus de coves van ser associades a l'època prehistòrica i al megalitisme, però sense gaire fonament. Treballs més recents tendeixen a identificar-les amb eremitoris utilitzats pels primers anacoretes en època alt-medieval, els quals seguien els corrents de l'eremitisme vingut d'Orient. Això no exclou que algunes de les coves utilitzades per aquests anacoretes fossin preexistents. Tanmateix, la casuística sembla força variada i no totes aquestes coves es poden enquadrar en una mateixa tipificació. En el cas del Roc Foradat Fàbrega s'inclina per la possibilitat que sigui una cova sepulcral d'una època que podria anar des de l'edat del bronze fins als primers temps del cristianisme, sense que es pugui descartar que fos utilitzada com a eremitori. Cal dir que en el camí d'accés s'hi troben fragments de ceràmica ibèrica oxidada i algun fragment de sílex, cosa que acostaria aquest jaciment a un context prehistòric. D'altra banda, en un context medieval hi ha una altra interpretació possible, seguint la tesi plantejada per Josep Bastardas sobre la presència de l'Orde del Temple a la serra de Castelltallat. El Roc Foradat es troba molt a prop de diversos indrets amb possible vinculació amb aquest orde. El més conegut és Claret dels Cavallers, però també Roters (que a principis del segle XIII era una torre propietat del fill del comanador del Temple Bernat de Claret) o el Codonyot (mas molt proper a la cova, d'origen antic i des de temps immemorials vinculat a Roters). Cal dir que de sobre estant de la roca on hi ha la Cova es té una perfecta visió d'aquests tres llocs. És sabut que alguns dels establiments templers es troben situats a prop de coves, que haurien estat utilitzades en rituals d'iniciació a la cavalleria. Un dels casos més emblemàtics és el de San Bartolomé del Cañón de Rio Lobos (Soria). D'altra banda, les proporcions de la cova del Roc Foradat són les justes perquè hi càpiga una persona asseguda en posició meditativa, davant d'una espectacular vista frontal de la serra de Castelltallat. Per tot això considerem que, si bé és possible que el jaciment hagi tingut un origen com a sepulcre prehistòric, també és força versemblant que hagi estat utilitzat com a eremitori o lloc ritual en època medieval.

Observacions:

Segons notícies orals, tradicionalment el Roc Foradat era un lloc de trobada dels veïns de la zona.

Bibliografia

BASTARDAS, Josep (2014). De les terres de Domenic als termes de Castelltallat, Fals i Camps. Una visió històrica sobre els dominis senyorials d'aquest territori des de l'època carolíngia fins a l'època moderna (ss. X-XVI). Treball inèdit.

FÀBREGA ENFEDAQUE, Albert (2004), "Dues noves coves de forn al Bages", Dovella, núm. 83-84, Centre d'Estudis del Bages, Manresa, p. 5-10.

